

AZ ÖSZTÖNDÍJAK ÉS TÁMOGATÁSOK SZEREPE A FIATAL KUTATÓI ÉLETPÁLYA SORÁN

THE ROLE OF SCHOLARSHIPS AND GRANTS IN THE CAREER OF YOUNG RESEARCHERS

Hartmann Bálint¹, Bálint Erika², Kovács Karolina Eszter³,
Lipták Katalin⁴, Máté Ágnes⁵, Wilhelm Imola⁶, Zsidó N. András⁷

¹PhD, Energiatudományi Kutatóközpont, Budapest, hartmann.balint@ek-cer.hu

²PhD, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Budapest

³PhD, Debreceni Egyetem, Debrecen

⁴PhD, Miskolci Egyetem, Miskolc

⁵PhD, MTA Könyvtár és Információs Központ, Budapest

⁶PhD, Szegedi Biológiai Kutatóközpont, Szeged

⁷PhD, Pécsi Tudományegyetem, Pécs

ÖSSZEFOGLALÁS

A Fiatal Kutatók Akadémiája (FKA) tagjai által 2018-ban és 2021-ben végzett széles körű felmérések rávilágítottak arra, hogy a Magyarországon élő 45 év alatti fiatal kutatók és egyetemi oktatók pályaelhagyásának háttérében álló okok egyikére választ adhat az ösztöndíj és pályázati rendszerek átalakítása. Jelenleg a fiatal kutatók és oktatók több mint fele ösztöndíjból egészíti ki jövedelmét, amely bizonytalan forrás a teljes nettó összjövedelmük sokszor a felét is kiteszi. Az áttekintés során kiválasztottunk négy hazai és nemzetközi pályázatot (OTKA, Bolyai, Lendület és ERC), amelyek a PhD-fokozattal rendelkező kutatóknak szóló hosszú futamidejű pályázatok, tisztán kiválósági alapon működnek, minden évben megnyílnak, és egymástól függetlenül pályázhatók. Az általunk azonosított legfőbb probléma – az alacsony nyerési arány mellett – a futamidő-arányosan meghatározott támogatási összeg szerinti „középkategória” hiánya, tehát az, hogy csak alacsony intenzitású, sokak számára elérhető, illetve relatíve magas intenzitású, rendkívül szűk körben elérhető támogatások állnak rendelkezésre. A pályázható összegek lényegében változatlanok maradtak az elmúlt öt évben (következésképpen elinflálódtak), és az elosztásuk is aránytalan (például a pályázók mindössze negyede nő). Jelen cikkünkben javaslatokat fogalmazunk meg a pályázatok életpályamodell-szerű újragondolására, melyben a jelenleginél kiszámíthatóbb és transzparensabb pályázati lehetőségek szerepelnek.

ABSTRACT

The extensive surveys made by the Hungarian Young Academy (HYA) in 2018 and 2021 show that one of the key problems behind the drop-out rate of young researchers and academics under 45 in Hungary from academia could be addressed by reforming the scholarship and funding systems. At present, more than half of the young researchers and academics supplement their

income with scholarships, which often account for up to half of their net income from uncertain sources. In this review, we selected four national and international grants (OTKA, Bolyai-scholarship, Lendület and ERC), which are long term proposals for researchers with PhD degrees, are purely excellence-based, are announced every year and can be applied independently from each other. The main problem we identified, besides the low win rate, is the lack of a “middle-category” among them. In other words, the low-intensity grants are available to many, and the relatively high-intensity grants are available to a very narrow range of people. Eligible amounts have remained essentially unchanged (consequently are inflated) over the last five years and are disproportionately distributed (e.g., only a quarter of applicants are women). In the paper, the authors suggest potential solutions to rethink applications in a career model with more predictable and transparent grant opportunities than at present.

Kulcsszavak: életpályamodell, inkonzisztens jövedelem, nemi egyenlőtlenség

Keywords: career path model, inconsistent earnings, gender inequality

A Fiatal Kutatók Akadémiája (FKA) alapító tagjai által 2018-ban készített első felmérés (URL1; Alpár et al., 2019) folytatásaként az FKA az MTA Könyvtár és Információs Központ, a Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont és a Budapesti Corvinus Egyetem munkatársaival együttműködve 2021 őszén készítette el azt a széles körű és minden korábrinál részletesebb felmérést, amely a fiatal kutatók helyzetét vizsgálta (Németh et al., 2022). A 45 éves és fiatalabb kutatók és egyetemi oktatók közül 1135-en válaszoltak a kutatás fő kérdéseire, és világítottak rá arra, hogy milyen beavatkozásokra van szükség ahhoz, hogy számukra jobb kutatási feltételeket teremtsünk, és segítsük megmaradásukat az akadémiai pályán. A válaszokból hét jól azonosítható, problémás terület rajzolódott ki: az alacsony jövedelem, az álláshalmazsúly kényszere, a pályázati rendszerek hiányosságai, a tudományos feudalizmus, a mentális egészség problematikája, a tudományos utánpótlás nehézsége, valamint az életpályamodell hiánya. A hét terület közül több is szorosan kapcsolódott az ösztöndíjak és pályázatok rendszeréhez, ezért az FKA Ifjúságmenetési Bizottsága átfogó elemzést készített a probléma jobb megértése érdekében.

A kézirat elkészítésekor az FKA tagjai között 48 Bolyai ösztöndíjas, 30 OTKA (Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok) posztdoktori kiválósági program, 17 OTKA fiatal kutatói kiválósági program és 15 OTKA kutatási témapályázat nyertes, 17 Lendület-csoportvezető és 6 ERC- (European Research Council) nyertes volt.

A LÉTFONTOSSÁGÚ ÖSZTÖNDÍJAK

„...a főállásom a bevételeim 26%-át adja. Ez megdöbbentett. Aránytalan az ösztöndíjkból származó jövedelemem...”

„Egyes helyeken a működési költségek [...] 70-80%-át pályázatokból, egyéb megbízásokból kell fedezni. Ez hihetetlen nyomást jelent, és elveszi az időt a minőségi kutatástól és publikálástól.”

A Németh Brigitta és munkatársai (2022) felmérésére érkező két fenti válasz jól reprezentálja, hogy mennyire kritikus szerepet töltenek be a pályázati bevételek a magyarországi kutatók életében. A felmérésben a jövedelmi viszonyairól nyilatkozó 976 válaszadó 56%-a jelölte be, hogy jövedelmét ösztöndíjból egészíti ki. (A felmérés nem tett különbséget a tekintetben, hogy a válaszadó által felhasznált forrás jövedelemadó-mentes ösztöndíj vagy más típusú finanszírozás, a továbbiakban mi is döntően ösztöndíjként fogunk hivatkozni minden támogatásra.)

Kiemelkedően magas az ösztöndíjak szerepe a harminc év alatti korosztálynál, itt a bevételek ~50%-át teszik ki ezek. Aggasztó képet fest ugyanakkor, hogy az ösztöndíjak és pályázatok szerepe nagyságrendileg nem csökken a kutatói életpálya előrehaladtával sem. A 31–35 éves korosztályban („early career”) az ösztöndíjak aránya ~35%, míg a 36–40 és 41–45 éves korosztályban („advanced career”) is eléri a 25%-ot, így az egyéni karriertervezés szempontjából jelentős tényező marad a pályázati rendszerekhez köthető bizonytalanságok ellenére is. A karrier előrehaladtával csökkenő arány részben az idősebb korosztály számára elérhető források kisebb számával, részben a tudományos előrehaladás révén növekvő fizetéshez képest arányaiban egyre kisebb összeget képviselő elnyerhető támogatással függhet össze, részben pedig azzal, hogy a pályázatok bírálati szempontjai között kiemelt helyet elfoglaló kutatásra fordítható idő is csökken, annak helyét az adminisztratív és vezetési feladatok veszik át. Míg 35 éves korig a válaszadók munkaidejük kb. 25%-át töltik kutatással, negyvenévesen már csak 20%-át, 45 évesen pedig már a 18%-ot sem éri el ez az arány (Németh et al., 2022).

PÁLYÁZATI RENDSZEREK

A hazai és nemzetközi pályázati rendszerek (URL2) diverzek az elvárt tudományos teljesítmény, az elnyerhető támogatás, a futamidő és más paraméterek szempontjából is, így a kutatói életpálya és az egyéni lehetőségek mentén többnyire azonosíthatóak a reális nyeresi eséllyel kecsegtető források. Az írásunkban bemutatott részletes elemzésekhez ennek a nagy halmaznak egy részét választottuk ki, fókuszálva azokra a PhD-fokozattal rendelkező kutatóknak szóló hosszú futamidejű kiírásokra, melyek tisztán kiválósági alapon működnek, minden évben megnyílnak, és egymástól függetlenül pályázhatók. A halmazt kilenc kiírás alkotja: az OTKA posztdoktori (PD), fiatal kutatói (FK), kutatói (K) és kiválósági programjai (KK), az MTA Bolyai János Kutatási Ösztöndíja, az MTA Lendület Programja, és a European Research Council (ERC) Starting (StG), Consolidator (CoG) és Advanced Grant (AdG) pályázatai. A felsorolt pályázatok kapcsán a 2018–2022 közötti időszakra összegyűjtöttük többek között a beadott és nyertes pályázatok számát, azok tudományterületek közötti megoszlását, a pályázók

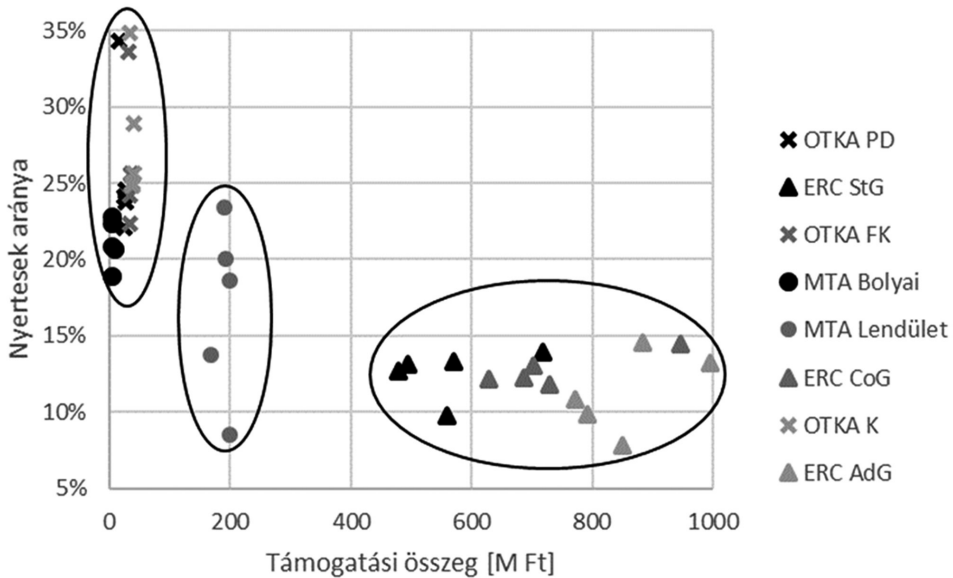
és nyertesek nemi arányát, illetve a támogatási összegeket. (A Lendület Program korábbi I. és II., jelenlegi Induló és Haladó alprogramjai közötti megoszlásról nem állt rendelkezésünkre bontás, így a kiírást homogén módon kezeltük.) Amennyiben egyfajta életpálya szerinti sorrendet szeretnénk felállítani, a kilenc kiírás közül az „early career” kutatóknak szól az OTKA PD, az ERC StG, az OTKA FK és a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj, míg az „advanced career” kutatók számára az MTA Lendület Program, az ERC CoG, az OTKA K, az OTKA KK és az ERC AdG áll nyitva.

Közös pontja ezeknek a pályázatoknak, hogy az évente odaítélt ösztöndíjak száma jól kiszámítható. A három ERC-ösztöndíj esetében évente kb. 410, 310 és 220 fő nyeri el rendre a StG, CoG és AdG támogatását. Az OTKA-kiírások nyertesekéinek száma nem monoton csökkenő az életpálya mentén. A PD-, FK-, K- és KK-pályázatokon évente kb. 65, 96, 167 és 10 nyertest hirdetnek. Az MTA Lendület Program keretében átlagosan 16 kutatócsoport indul, míg Bolyai-ösztöndíjat átlagosan 161 fő nyer el minden évben.

A magyarországi pályázatokat összegezve azt látjuk, hogy a kb. 3200 főre tehető, 45 évnél fiatalabb, köztestületi tagsággal rendelkező oktatói-kutatói szegmensből évente kb. 515 fő (~16%) nyer el vezető kutatóként támogatást. A lehetséges többszörös nyertesek miatt a valós szám valamivel alacsonyabb ennél. Figyelembe véve ezeknek a pályázatoknak a maximális futamidejét is, a 2018–2022 közötti időszakban tetszőlegesen kiválasztott évben kb. 1860 vezető kutató kapott támogatást valamely programon keresztül. Ugyanakkor fontos megjegyezni, hogy számos pályázat megengedi, vagy a vizsgált időszakban megengedte az átfedést, és a felmérés nem tért ki arra, hogy a vezető kutatói és egyéb társkutatói vagy alkalmazotti bérek milyen arányban állnak. Ahogy arra azonban több válaszadó is rámutatott, a fő probléma nem feltétlenül az elnyerhető ösztöndíjak számában rejlik.

A KÖZÉPKATEGÓRIA HIÁNYA

Az 1. ábra nyolc pályázat kapcsán mutatja a 2018–2022 közötti években elnyerhető támogatási összeg és a nyertesek aránya közötti összefüggést. (Az OTKA KK-pályázatot speciális feltételei és 60%-ot meghaladó nyerési aránya miatt nem ábrázoltuk.) A támogatási összegek minden esetben a megítélt teljes támogatást jelentik, ennek felhasználhatósága eltér az egyes kiírások között. Az ERC-pályázatok esetén az euróban meghatározott támogatási összeget az odaítélés évének középárfolyamán számítottuk át forintra. A futamidő a Bolyai- és az OTKA PD-kiírás esetén három év, az OTKA FK- és K-pályázatoknál négy év, míg a többi esetben öt év. A nyolc kiírás vizuálisan is jól elkülönül, három csoportba osztható.

1. ábra. Fiatalok számára elérhető kutatási pályázatok összehasonlítása elnyerhető támogatási összeg és nyerési esélyek szerint 2018–2022 között (A szerzők szerkesztése)

Az ábra bal oldalán a Bolyai-ösztöndíjat, illetve az OTKA-pályázatokat látjuk. Ezek mindegyike viszonylag nagy nyerési aránnyal bír (Bolyai 21%, OTKA PD 25,3%, OTKA FK 25,8%, OTKA K 27,7%), támogatási összegük azonban alacsony, így gyakorlatilag csak egyéni felhasználású vagy kiegészítő forrásként szolgálnak a kutatók számára. (Ezt jól illusztrálják a fiatal kutatók felmérésre érkezett válaszai: „Az egyéni pályázatokban az OTKA, hiába elérhetőbb, önmagában képtelen ellátni egy csoport fenntartását...”, „Egy labor- és eszközigényes OTKA K pályázatnál már magyar kutató bérét is nehéz tervezni, külföldi kutató alkalmazása pedig szóba se jöhet ennyi pénzből.”)

A középső halmazt az MTA Lendület Program adja. A vizsgált időszakban (az intézményhálózat átalakítására eső) két évet jellemző viszonylag alacsony nyerési aránytól eltekintve, elmondható, hogy minden ötödik pályázó lehetőséget kap önálló kutatócsoport indítására. Az ábra jobb oldalán találjuk az ERC-pályázatokat, melyek a kutatói életpálya szakaszától függetlenül körülbelül azonos nyerési esélyt nyújtanak; a világ minden részéről pályázók 12-13%-a nyeri el a rangos támogatást.

A helyzetet tovább elemezve megfigyelhető az is, hogy a nyerési arányok nem feltétlenül az életpályaszakaszról függenek (lásd az OTKA és az ERC számait), sokkal inkább az egyes pályázatok presztízsétől, illetve az elnyerhető támogatás összegétől. Utóbbi esetében a hazai rendszerben hatalmas szakadék található a viszonylag széles kör számára elérhető OTKA-pályázatok és az itthon legmagya-

sabb presztízsüként számontartott MTA Lendület Program között. Finanszírozás tekintetében a különbség futamidő-arányosan akár négy-ötösörös is lehet, azaz a jelenlegi magyarországi kutatási pályázatok közül gyakorlatilag hiányzik a közép kategória. Szembetűnő továbbá, hogy az OTKA-pályázatok mennyire nem differenciálnak a kutatói életpálya szakaszainak tekintetében. A kutatási téma-pályázat éves költségvetése mindössze 20%-kal haladja meg a posztdoktori kiválósági programét, jóllehet utóbbi a kiírás értelmében egyetlen kutatót finanszíroz, míg előbbi „nemzetközileg elismert” kutatócsoport-vezetők pályázatát várja, akiknek értelemszerűen több munkatárs bérével is kalkulálniuk kell.

ELFOGYOTT LENDÜLET?

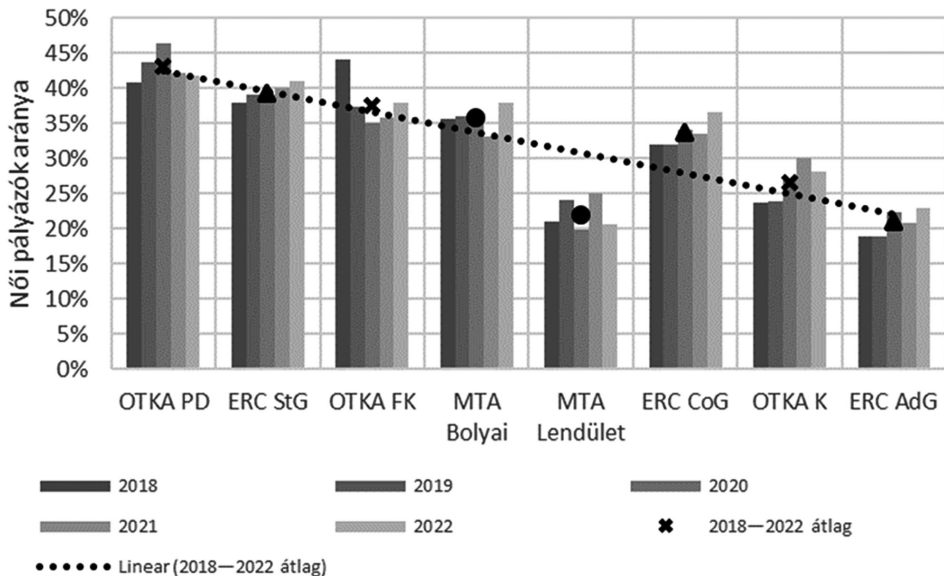
A támogatási összegeknél maradván nem mehetünk el szó nélkül az MTA Lendület Program viszonylagos elinflálódása mellett sem. Az első, 2009-es meghirdetésekor induló öt csoport átlagosan évi 48 millió forinttal gazdálkodhatott, míg a legutóbbi, 2023-as kiírás Induló kategóriában 40, Haladó kategóriában pedig 50 millió forintban maximalizálta az összeget. A jelenség nem egyedi, az ERC kutatási pályázatainak irányszámái is stagnáltak ezen az időtávon, ugyanakkor az euró-zóna 2009–2023 közötti kumulált inflációja kb. 30% volt, míg a forint esetén ez megközelíti a 90%-ot (Eurostat- és MNB-adatok alapján). Megszűnt emellett a támogatás „beépülő jellege”, ennek pótlására pedig a már Lendületet elnyert, jó mutatóik révén versenyelőnnyel bíró kutatók jelentős része pályázóként jelenik meg az OTKA-kiírásoknál.

Eltérőek a támogatási összegek reálértékének csökkenésére adott reakciók szélesebb körben vizsgálva is. A Bolyai-ösztöndíj régóta esedékes emelése 2022-ben megtörtént, és anyagi szempontból üdvözlendő a Kulturális és Innovációs Minisztérium által kiírt, kapcsolódó Bolyai+ pályázati lehetőség is. Az OTKA FK- és K-kiírásain öt év alatt ~16%-kal nőttek az elnyert összegek, míg a PD esetén ez a szám a 74%-ot is elérte; utóbbi nagy részét a 2018–2019. évi 56%-os emelés adja. Az ERC-pályázatok esetén a Starting- és a Consolidator-kiírások nominális támogatásai ~22-23%-kal nőttek, az Advanced Grant viszont csak 5%-kal. Az árfolyamváltozások miatt ez forintban kifejezve ~50 és ~29%-ot jelent ötéves távlatban. A vizsgált kiírások közül így a Lendület az egyetlen, ahol nem nőtt az elmúlt években a támogatás összege, ez pedig hosszú távon a program értékének csökkenéséhez is vezethet.

KUTATÓNÓK A PÁLYÁN

A fiatal kutatói közösség egyetért abban, hogy a családos kutatók hátrányt szenvednek, a gyermekvállalás a karrierjükben élethosszig tartó időkiesést és publikációs hátrányt generál; ezt Németh Brigitta és munkatársai (2022) a Ma-

gyar Tudományos Művek Tára- (MTMT) adatokkal alá is támasztották. Joggal feltételezhető, hogy ezzel, illetve a karrierollóval összefüggésben a kutatói pályára előrehaladtával egyre kisebb a női pályázók aránya (2. ábra); míg a fokozatszerzést követő időszakban ~40%-ról beszélhetünk, a kutatócsoport-vezetői pályázatok esetén ez 20–25%-ra csökken. A trendből egyértelműen lefelé lóg ki az MTA Lendület Program, ahol a női pályázók aránya 2018–2022 között csupán 22% volt. Visszaulva a felmérésre (Németh et al., 2022), a nők jövedelemhátránya a 36–40 éves korcsoportnál szélesedik ki, ami jellemzően az önálló kutatócsoport-alapítás időszaka is lenne.

2. ábra. Női pályázók aránya a fiatalok számára elérhető kiírásokon 2018–2022 között (A szerzők szerkesztése)

Ez az üvegplafon a legtöbb esetben a tudománymetriai mutatók (például publikációk és hivatkozások száma) lassabb ütemű növekedésével, illetve a kiemelt pályázatok esetén fennálló felső korhatárral indokolható; a jelenlegi rendszerben a kutatónők nagy része ezeken a pályázatokon nem tud kompetitív lenni. Utóbbi feltételezést erősíti, hogy a nemek közötti olló a nyerési arányok tekintetében az „advanced career” életszakasznál a legnagyobb. Az OTKA FK- és K-kiírások esetén a férfi pályázóknak ~5%-kal több esélyük van nyerni (FK esetén a férfiak 27,8%-a, a nők 22,6%-a nyer támogatást, K esetén a számok 29,2% és 23,5%), és közel azonos értéket látunk az MTA doktora fokozatra felkészítő Bolyai-ösztöndíj esetén is (a férfiak 23%-a, míg a nők 17,5%-a pályázik sikeresen). Eltérő

irányt mutat a Lendület, ahol ~3%-kal a női pályázók felé billen a mérleg nyelve az elmúlt években (férfiaknál 15,6%, nőknél 18,5% a nyeresi arány), azonban így is sokkal magasabb a férfi nyertesek aránya (67–78% közötti).

Fontos eredménynek tartjuk a legtöbb pályázati kiírásban megjelent, az életkorra vonatkozó változásokat, miszerint a kiskorú gyermeket nevelő kutatók (nemcsak nők) esetében a pályázati korhatár gyermekenként két évvel megemelkedik, ha a pályázat benyújtását megelőzően a kutató a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szerinti gyermekgondozási támogatásban részesült, vagy a gyermek gondozása céljából a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény szerint az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásában részesült. Magyarország esetében a GYES-t és a GYED-et jellemzően még mindig a nők veszik igénybe, így az életkori szabály az ő esetükben részben kompenzálja a hagyományos családmoddellből fakadó karrierkiesést.

Kiemeljük továbbá az MTA által 2018 óta meghirdetett Kisgyermeket nevelő kutatók támogatása pályázatot, amely a 14 év alatti kisgyermeket nevelő kutató-nők és kiskorú gyermeküket egyedül nevelő kutatók tudományos előmenetelét segíti az MTA doktora cím megszerzéséhez szükséges értekezés megírásának támogatásával, továbbá 2022 óta az FKA javaslatára és céljaival összhangban segíti a kutatók gyermekneveléssel otthon töltött idő utáni reintegrációját a kutatási eredményeik publikálásának támogatásával.

A FIATAL KUTATÓK HANGJA

A kutatói életpálya általános alulfinanszírozottsága miatt mind a megélhetés, mind pedig a kutatás hosszú távú folyamatosságának biztosítása érdekében gyakorlatilag minden fiatal kutató kénytelen a kiegészítő forrásokra (másod- és harmadállások, ösztöndíjak, pályázatok) is támaszkodni. A fiatal kutatói felmérésre adott válaszok, illetve az FKA által végzett elemzések a következő területeket azonosítják fejlesztendőként:

- A jelenleginél jóval több forrásra van szükség még a hazai kutatási potenciál szinten tartásához is.
- Az elnyerhető összegek tekintetében nagyobb változatosság szükséges, hiányoznak a pályázati ökoszisztémából a rendszeresen megjelenő, kisebb összegű kiírások.
- Mind életkor, mind karrierszakasz szerint differenciáltabb rendszerre kell törekedni. Meg kell teremteni a kutatócsoport létrehozásának esélyét azok számára is, akik az MTA Lendület Programból életkori megkötés miatt kimaradnak, erre egy finanszírozás szempontjából a jelenlegi OTKA K és KK között elhelyezkedő kiírás lenne a legalkalmasabb, ahogy azt az FKA már több fórumon javasolta.

- Az egyetemi dolgozókra háruló magas oktatási és adminisztrációs terhelés okozta kutatási versenyhátrány kompenzálása szükséges a pályázatok értékelési rendszerében.

Összefoglalva: a Máté-elvet kevésbé érvényesítő, kiszámíthatóbb és transzparensebb pályázati lehetőségekre lenne szükség; ezeket az alapelveket az FKA 2020-ban már részletesen tárgyalta (Alpár et al., 2020). Bízunk benne, hogy a Neumann János Programban vázoltak szerint létrejövő Kutatási Kiválósági Tanács („research council”) és az alapkutatási pályázatok egységes rendszerben történő újraszervezése támogatóbb környezetet eredményez a magyar kutatók számára. Az FKA ezt a célt támogatva a jövőben is törekedni fog a fiatalok képviselésére.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A szerzők az FKA tagjai, akik köszönetüket fejezik ki a Magyar Tudományos Akadémia Kutatási Pályázatok Főosztályának és a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatalnak a közlemény alapjául szolgáló pályázati adatok elküldéséért. Külön kiemelnénk Sárpátki Árvácskának az MTA Kutatási Pályázatok Főosztálya főosztályvezetőjének és Szabó Istvánnak, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal korábbi tudományos és nemzetközi elnökhelyettesének konstruktív támogatását, az adatok rendelkezésre bocsátását.

IRODALOM

- Alpár Donát – Barnaföldi Gergely Gábor – Dékány Éva et al. (2019): Fialat kutatók Magyarországon – felmérés a 45 év alatti kutatók helyzetéről. *Magyar Tudomány*, 180, 7, 1064–1077. DOI: 10.1556/2065.180.2019.7.13, https://mersz.hu/dokumentum/matud__557/
- Alpár Donát – Dékány Éva – Kiss Gábor Gyula et al. (2020): Magyarországi kutatói pályázatok és ösztöndíjak fiatal kutatói szemmel. Általános irányelvek és ajánlások a Fialat Kutatók Akadémiájától. *Magyar Tudomány*, 181, 5, 703–712. DOI: 10.1556/2065.181.2020.5.12, https://mersz.hu/hivatkozas/matud_f41684
- Németh Brigitta – Munkácsy Balázs – Vida Zsófia Viktória et al. (2022): *A fiatalok helyzete az akadémiai pályán*. Budapest: Fialat Kutatók Akadémiája, DOI: 10.36820/fka.2022, ISBN 9786156448187, https://mta.hu/data/dokumentumok/egyeb_dokumentumok/2022/FKK2021.pdf
- URL1: Alpár Donát – Barnaföldi Gergely Gábor – Dékány Éva et al. (2018): *Fialat kutatók Magyarországon, Felmérés a 45 év alatti kutatók helyzetéről, karrierterveiről, nehézségeiről. Kutatási jelentés*. https://mta.hu/data/dokumentumok/fialat_kutatok_helyzete_felmeres_eredmeny.pdf
- URL2: *Pályázatok attekintő adatbázis készült fiatal kutatóknak*. <https://mta.hu/fka/palyazatok-attekinto-adatbazis-keszult-fiatal-kutatoknak-111980>